

РЕЗУЛТАТИ КРОЗ ВРЕМЕ

Рад на успостављању програма акредитације здравствених установа Србије је почео 2005. године као део заједничког пројекта Министарства здравља и Светске банке под називом „Развој здравства Србије“. Агенција за акредитацију здравствених установа Србије је основана 2008. године. Дом здравља Ваљево је акредитован међу првим домовима здравља у Србији у пилот пројекту 2008. године, на 3 године. Нова акредитација је почела 2016. године. Циљеви акредитације су: унапређење квалитета рада здравствене заштите, безбедност пацијента, стварање једнаких или приближно једнаких услова за пружање услуга здравствене заштите, успостављање поверења у систему корисника здравствене заштите, обезбеђивање делотворног и исплативог система пружања услуга и унапређење менаџмента у здравству.

У периоду од претходне акредитације до 2016. године преуређен је простор у установи, изграђене су нове просторије. Урађен је прилаз

информациони систем и електронски картон за пацијенте. Програм је током времена сходно потребама унапређен. Циљ је једноставнији програм који би био ефикасан. Основана је Служба за кућно лечење и негу 2010. године, услуге су почеле да се пружају на градском и сеоском подручју и на овај начин су постале доступније пацијентима.

Дом здравља Ваљево је био укључен у пројекат Министарства здравља „Пружање унапређених услуга на локалном нивоу“ - „DILS“ (2009.-2012.год.). Запослени су успешно урадили или учествовали у више пројеката. Неки од њих су и настављени („Превенција и контрола ХНО“, „Деца Србије“ - „Хало беба“). Унапређен је рад у Саветовалишту за родитељство и труднице које је основано 2005. године. Почело је са радом Саветовалиште за исхрану (2007. год.), Школа за психофизичку припрему трудница (2013. год), Саветовалиште за Diabetes mellitus (2015. год.), Саветовалиште за исхрану одојчета (2016.

нови. Уређује се и опрема простор у згради Стоматологије где ће се преселити поједине службе или делови служби, чиме би се постигла просторна растерећеност установе. Планирано је проширивање консултативно-специјалистичке делатности. На овај начин би услуге већег броја лекара различитих специјализација биле доступније корисницима здравствене заштите.

Планирана је набавка нове и савременије опреме и обнављање возног парка.

Дом здравља као установа примарне здравствене заштите представља „чуvara капије“ на улазу у здравствени систем. Наше активности су усмерене на промоцију здравља и превенцију болести, унапређење квалитета услуга које се пружају корисницима здравствене заштите, КМЕ, набавку нове и савремене опреме, јачање постојећих и остваривање нових партнерстава са свим сегментима друштва који могу имати утицај на здравље.

Виолета Васић
Заменик директора

Нова амбуланта у Дивцима

особама са посебним потребама. Постављен је видео надзор. Отворена је амбуланта „Пети Пук“, реновиране су амбулante у Поћути и Миличиници. Саграђена је нова амбуланта у Дивцима.

Набављен је већи део опреме која је недостајала: ултразвучни апарати, ЕКГ апарати, неколико аутомобила.

Унапређена је организација рада и квалитет услуга које се пружају корисницима здравствене заштите. Уведен је тимски рад. Већина осигураника се определила за изабраног лекара (95,99%). Уведене су процедуре којима су јасно дефинисани организациони сегменти рада у службама. У рад здравствених радника је уведен

год.). Одржано је 11 медицинских села до 2016. године.. Организују се превентивни прегледи за становнике са градског и сеоског подручја. Тим запослених у Дому здравља је урадио Клинички пут за рано откривање карцинома дебелог црева, који је усвојен и примењиван у раду Домова здравља у Србији.

Ради унапређења континуиране медицинске едукације 2012. године је основан Центар за едукацију. Сви запослени су обновили лиценце у предвиђеном периоду.

У току је уређење простора у Служби за здравствену заштиту одраслог становништва, а планирано је сређивање простора у целој уста-

ПОХВАЛЕ ПАЦИЈЕНАТА

Данас сам водила децу код зубара на редован годишњи преглед у Стоматолошку службу Дома здравља у Ваљево. Одавно нисам наишла на љубазније и културније људе. Они свој посао раде са осмехом, спремни да изађу у сусрет максимално. На крају су и мени прегледали зубе, чак сам један и снимила. Деца су изразила жељу да виде како се то снима зуб, па је дивна госпођа моју децу увела унутра и објаснила им шта се ту ради. Ја сам одушевљена! Велико БРАВО и ХВАЛА!

Александра Максимовић
(преузето са ФБ профила)

ВРЕМЕ ВЕЛИКИХ УЛАГАЊА

Осим редовних активности прописаних Законом о здравственој заштити и Правилником о ближим условима за обављање здравствене заштите, Дом здравља Ваљево је, уз несебичну помоћ и подршку Града Ваљева, у 2016. спровео значајне и обимне активности реконструкције, уређења и опремања установе. Практично, обновљене су многе ствари које су биле запуштене, у које годинама и деценијама није улагано, тако да се 2016. слободно може назвати годином реконструкције Дома здравља. Осим тога, набављана је медицинска опрема, као и неопходна возила, а трендови ће бити настављени и у 2017. години.

Реновиран хол у Општој медицини

Набавка медицинске опреме и апарата

- **Аутоклав.** Дом здравља је до сада стерилизацију инструмената и прибора вршио у Општој болници Ваљево. Ради што боље доступности стерилног прибора и скраћивања времена чекања, набавили смо аутоклав за потребе Дома здравља, док се у овој години планира набавка аутоклава за Службу за стоматолошку здравствену заштиту.

- **Дванаестоканални ЕКГ апарат.** Правилником о номенклатури здравствених услуга на примарном нивоу уведено је утврђивање и контрола опште здравствене способности деце од 6 до 14 година за бављење спортским активностима. Како бисмо испунили овај захтев, осим набављеног апарата, ангажоваћемо и педијатра-кардиолога.

- **Три троканална ЕКГ апарата.** Набављени су ради замене дотрајалих апарата и правилног дијагностиковања кардиолошких обољења.

- **Аудиометар,** како би лекари који раде специфичну здравствену заштиту могли што боље утврдити стање слуха пацијената, што је нарочито неопходно за радна места са повећаним ризиком.

- **Ситни медицински инвентар** (кирете, спекулуми, пинцете, пеани, добоши за инструменте, медицинске торбе).

Укупна вредност апарата и опреме обезбеђене у 2016. је 4.537.592,00 динара.

Намештај за ординације и амбуланте укупне вредности 1.709.208,00 динара. Замена дела дотрајалог намештаја, столова, столица, ормарића за лекове, као и опремање новоотворене амбуланте у Петници започето је у 2016. години. Наставак обнове и замене намештаја у наредним годинама зависиће од прилива средстава.

Рачунарска опрема за рад свих служби у Дому здравља укупне вредности 2.149.051,20. Свака ординација у Дому здравља Ваљево, као и у околним амбулантама, има по два рачунара са штампачима, а рачунарима и штампачима опремљене су и административне службе. С обзиром да су постојећи рачунари набављени пре 2011. године, када смо постали независни правни субјект, било је неопходно заменити већ пуно пута поправљане рачунаре. Ова активност се планира и у 2017. години.

Аутомобили (три) за потребе Службе кућног лечења и неге и Службу поливалентне патронаже у укупном износу 2.980.981,00 динара. У току 2016. године расходована су три аутомобила која су била нерентабилна и на чију поправку се трошило много средстава. Заменом расходованих возила направили смо уштеду у сервисирању и потрошњи бензина. У 2017. планирамо набавку још једног путничког возила и два санитетска возила за Службу хитне медицинске помоћи.

Санација тоалета и реконструкција канализационе мреже у износу од 2.642.980,00 динара. Реконструисано је 12 тоалета, при чему сваки тоалет има по две или три кабине. Овим радовима настављена је започета санација и реконструкција из 2015. године, како бисмо у 2017. години окончали модернизацију свих тоалета и корисницима здравствене заштите омогућили пристојне санитарне просторије.

Кречење Дома здравља и постављање подова у Служби за здравствену заштиту одраслих и Служби за стоматолошку здравствену заштиту. Овим радовима је започета фаза мењања дотрајалих подова, најпре у Служби за здравствену заштиту одраслих, где су били највише похабани. Ова активност ће бити настављена у 2017. години, а уколико то буде

било потребно, у наредној години ћемо окончати и заментити све подове. Замена подова није извршена само због естетског проблема, већ и због могућности појаве интрахоспиталних инфекција, а које су извесне услед лоших, напслних или оштећених подова, које није могуће адекватно дезинфиковати.

Поправка и одржавање грејне мреже у укупном износу од 1.559.602,00 динара. Неке од грејних инсталација урађене су када је изграђена зграда Дома здравља, тако да је у више наврата долазило до пуцања цеви услед притиска паре. Извршена је замена дела цеви у Служби хитне медицинске помоћи и Служби за здравствену заштиту одраслих.

Набавка радне одеће за све здравствене раднике у Дому здравља у укупном износу од 1.408.662,00 динара. Осим одеће за Службу хитне медицинске помоћи, која радно одело добија сваке две-три године, набављена је одећа за Службу кућног лечења и неге и Службу санитетског превоза, док су радне мантиле или униформе добили сви остали здравствени радници. Сви запослени здравствени радници су добили по две униформе, два радна мантила или комплет одела за терен. Набавка радних униформи ће се наставити и у 2017. години.

Набавка легалног софтвера за део рачунара у износу од 1.000.000,00 динара. Како сваки набављени рачунар мора имати легални софтвер, овом набавком смо решили проблем дела рачунара набављених ранијих година. Тенденција набавке легалних софтвера ће се наставити све док не буду замењени сви постојећи програми.

Ординација Опште медицине

За 2017. годину предвидели смо: набавку путничког возила и два санитетска возила, ултразвучног апарата, два дефибрилатора, наменског фрижидера за вакцине, два ЦТГ апарата, аутоклава, апарата за анестезију са стоматолошком столицом за оралну хирургију, два инхалатора, вага за бебе и одрасле, рачунара са штампачима, GPS система праћења возила, система за идентификацију присутности на раду, клима уређаја, кречење и санацију објеката и просторија са заменом подова.

Аутоклав за стерилизацију

У 2017. години планирано је обављање систематских прегледа деце за полазак у први разред основне школе у Дому здравља Ваљево. До сада је систематски делимично спровођен у нашој установи, а делом у Општој болници Ваљево.

У 2017. години планирамо спровођење комплетног систематског прегледа у Дому здравља ангажовањем консултаната: специјалисте ОРЛ, офталмолога, физијатра.

Наведене активности су планиране у циљу пружања адекватније здравствене заштите и у циљу побољшања квалитета услуга, а све са намером да смањимо време чекања на дате услуге.

Јелена Калат

Координатор Службе за правне, економске, финансијске, техничке и остале послове

У ТОКУ ЈЕ ПОСТУПАК АКРЕДИТАЦИЈЕ

АКРЕДИТОВАНА УСТАНОВА - БОЉА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

Дом здравља Ваљево је ушао у поступак акредитације након што је потписан уговор са Министарством здравља, односно Агенцијом за акредитацију здравствених установа. Један од услова за добијање акредитације је унапређење квалитета рада у свим сегментима, на начин који су прописали Министарство здравља Републике Србије и Европска унија.

рада здравствене установе у одређеној области здравствене заштите, односно грани медицине (Закон о здравственој заштити, 2005, члан 213). Постоје све већи захтеви за спољашњом независном проценом успешности пружања здравствених услуга, насупротив формално утврђеном скупу националних стандарда. Управо је акредитација најстарији и најпознатији облик

здравствених професионалаца обучених и ангажованих у оквиру тимова за проверу. Акредитација помаже организацијама здравствене заштите да открију сопствене предности и недостатке и могућности напретка, а уједно и да боље разумеју циљеве и сложеност свог пословања. На тај начин организације могу да се посвете краткорочним и дугорочним плановима за побољшање резултата рада и почну са коришћењем расположивих ресурса на најефикаснији начин.

Акредитација обухвата самопроцену од стране здравствене установе ради евалуације нивоа ефикасности у односу на постављене стандарде, а затим спољашњи тим за проверу, састављен од стручњака, врши процену рада здравствене установе. Процес акредитације је тако осмишљен да обезбеди оквир који ће омогућити здравственим установама да дефинишу и имплементирају потребне промене и направе приоритете за континуирано унапређење сопствених услуга.

Није нам циљ да наша установа буде акредитована, а да кроз цео процес нисмо побољшали ниво услуга лекара, медицинских техничара и немедицинског кадра, од којих се очекује да посао обављају крајње професионално. Акредитација треба да нас мотивише да тежимо остварењу заједничких циљева.

Прим. др **Јасмина Лукић**
координатор за акредитацију

Један у низу састанака посвећених акредитацији

Акредитација је поступак оцењивања квалитета рада здравствене установе на основу примене оптималног нивоа утврђених стандарда

спољашње процене здравствених услуга широм света. Акредитацијски процес примењује стандарде изврсности, самопроцене и вештине

ПРОТИВ СЕЗОНСКОГ ГРИПА ВАКЦИНИСАНО 2.405 ГРАЂАНА

У последње три године повећава се број вакцинисаних против сезонског грипа у нашој установи. У централном објекту Дома здравља Ваљево и секторским амбулантама против сезонског грипа ове зиме вакцинисано је 2.405 грађана, што је за 300 више него претходне сезоне (2.104). И тада је приближно толико грађана више вакцинисано него 2014/2015. године, што је такође био значајан помак.

По нашој анализи, раст броја вакцинисаних резултат је неколико фактора. Један

од њих је враћање поверења становништва у вакцинацију, после неколико година кампање против овог, најсигурнијег облика заштите од болести. Други разлог је активан однос наших лекара и медицинских сестара-техничара према вакцинацији у контакту са пацијентима. Свакако да је интензивно и правовремено обавештавање јавности преко медија допринело повећаном одзиву грађана на вакцинацију од сезонског грипа, јер је управо последње две сезоне томе посвећена већа пажња. И на крају, могуће је да

је и рана појава респираторних инфекција изазваних различитим вирусима, још почетком октобра, утицала на део суграђана да се благовремено заштите од сезонског грипа. Највећи број вакцинисаних је међу старијом популацијом и хроничним болесницима.

Дом здравља је у 2016. од надлежне установе добио 2.930 вакцина, што је за 430 више него претходне сезоне.

Б.П.

ПОСВЕЋЕНОСТ ПОЗИВУ И ПОСЛУ

Дуго радите у нашој установи, а главна сестра сте од 2007. године. После одвајања Дома здравља од Опште болнице преузели сте пуно обавеза. На који начин стижете све да урадите?

- У Дому здравља Ваљево радим од 1982. године, а на месту главне сестре установе сам од 2007. Након одвајања Дома здравља од Опште болнице Ваљево увећао се и обим посла јер је требало преузети неке послове које су радиле заједничке службе Здравственог центра. Један од њих је и брига о редовном снабдевању лековима и санитарским материјалом установе. Прављење планова за утрошак лекова, набавка, дистрибуција и разни извештаји који из тога произлазе у великом делу окупирају мој радни дан, поред организације рада која ми је

за побољшање. Подстицањем запослених на тимски рад, лакшим прихватањем иновација и отвореношћу за увођење нових стандарда, сигурно ћемо направити потребни помак у раду. Верујем да ће нам у томе помоћи и нови процес акредитације.

Каква је структура овог кадра и колико се ДЗ, по Вашем мишљењу, ангажује на поправљању те структуре, односно на њиховом усавршавању и школовању? Колико су сестре и техничари наше установе заинтересовани за завршавање високих школа и факултета?

- У Дому здравља раде 122 медицинске сестре и техничара и 29 стоматолошких сестара и техничара. Тренутно их са високом стручном спремом има 17. Могу слободно рећи да је

побољшању хигијене, захваљујући издвојеним средствима из градског буџета за ове намене. Реконструисана је већина санитарних чворова, остали ће ускоро бити завршени, што је изузетно важно за хигијенске услове. Реновира се радни простор што такође доприноси бољем

ПУТОКАЗ МЛАДИМ КОЛЕГАМА

Као медицинска сестра са великим професионалним и животним искуством осећам се позваном да подсетим на неке трајне истине о нашој професији, које могу да буду путоказ младим колегама које крећу стазама сестринства. Ако желите да budete водећи у својој професији од вас се очекује:

- Да волите свој позив и да сте у потпуности одане и посвећене ономе што радите.
- Ако имате знање тај став ћете лако изградити.
- Будите поносне што сте сестре и то истакните у свакој прилици.
- Ношењем примерене униформе то ћете и доказати.
- Запамтите да сте било где и у било каквој ситуацији медицинске сестре.
- Образujte се; са знањем и образовањем веће су вам шансе да стекнете положај који заслужујете.
- За све што радите, а већину процедура које спроводите радите по налогу, увек се питајте: Зашто то мора да се уради баш тако? Тиме ћете на најбољи могући начин помоћи пацијенту, а ваше окружење ће врло брзо схватити да имате знање и да свој посао обављате професионално.
- Наоружане знањем које несебично преносите другима, уз жељу да учите, да волите људе, остварићете своје снове. Знање је основа успеха.

Гордана Симић са главним сестрама и техничарима служби

примарни део посла. Често се дешава да ми радни дан траје дуже од предвиђеног, понекад суботом и недељом, али када волите свој посао то не представља проблем, важно је само да се све заврши. У Дому здравља радим већ 36 година и доживљавам га као свој други дом, тако да ми ниједан посао не представља проблем, а напредак установе доживљавам као и свој успех.

Имате пуно искуства да бисте могли да процените ниво организације рада у нашој установи, истовремено и у светлу процеса акредитације у којем се налазимо?

- Са доста искуства на пословима главне сестре и као спољашњи оцењивач при Агенцији за акредитацију здравствених установа, захваљујући чему сам имала прилике да се уверим у рад неких других установа и њихову организацију, могу слободно рећи да је наш Дом здравља један од оних које стреме ка највишим стандардима пружања здравствене заштите.

Како оцењујете рад медицинских сестара и техничара?

- Ради стручност сестара свакако могу оценити највишом оценом. Свесни смо да стање није идеално и да нису сви једнако предани послу. Ипак, предњаче они бољи, свесни и одговорни, достојни своје професије. Када се ради о комуникацији ту увек има простора

установа препознала значај школовања сестара, тако да се сваке године прави план њиховог усавршавања. Имамо шест сестара које су завршиле специјализацију из јавног здравља, што свакако даје значајан допринос овој установи. Број сестара које су заинтересоване за школовање из године у годину је све већи.

Сматрате ли да се у нашој установи довољно ради са младим кадровима и да искуснији здравствени радници преносе искуство на њих?

- Наша установа је наставна база за ученике Средње медицинске школе, а такође и установа у којој се обавља део приправничког стажа за свршене ученике Средње медицинске школе и Високе струковне школе. Трудимо се да максимално укључимо младе у процес рада и упознамо их са свим специфичностима рада у примарној здравственој заштити.

Процените ниво хигијене у установи, као и мере заштите од тзв. болничких и ванболничких инфекција? Каква је сарадња са епидемиолошким службама, односно са Заводом за јавно здравље и Санитарном инспекцијом Колубарског округа?

- Придајемо велику пажњу хигијени у установи. После одвајања Дома здравља од Опште болнице Ваљево почело се значајно радити на

одржавању хигијене. Комисија за болничке инфекције се састаје редовно и доноси мере и процедуре за побољшање хигијене. Сарадња са ЗЗЈЗ Ваљево је континуирана и предузимају се мере спречавања ширења инфекција, као и праћење кретања заразних болести на територији коју покрива Дом здравља Ваљево. Превентивне и саветодавне посете Санитарне инспекције Колубарског округа указују нам на пропусте, које се трудимо да исправимо у најкраћем могућем року, што такође доприноси напретку наше установе.

Ваш коментар о разумевању Дома здравља?

- Дом здравља је установа која пружа здравствену заштиту корисницима наших услуга у 16 амбуланти, од чега је 13 на сеоском подручју. У организационом смислу то није лако спровести због недовољно запослених и ограничења запошљавања у здравству, а потребно је и одржавати објекте. Међутим, примарни циљ наше установе је учинити доступном здравствену заштиту свим корисницима здравствених услуга и задовољити њихове потребе и очекивања. А ми то постижемо захваљујући раду по амбулантама, као и организацијом превентивних здравствених акција, попут Медицинског села.

Б.П.

СКРИНИНГ РАКА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ У ДОМУ ЗДРАВЉА ВАЉЕВО

Поводом Европске недеље превенције рака грлића материце, У Едукативном центру Дома здравља Ваљево одржана је конференција за новинаре на којој су се јавности обратили лекари специјалисти Службе за здравствену заштиту жена: начелник др Милан Мирковић, др Душко Антонић и др Ивана Ракић. Тема је био организовани скрининг на карцином грлића материце, као изузетно значајан вид превенције против опаке болести, који Дом здравља Ваљево спроводи од 2014. године као један од 18 домова здравља у Србији укључених у овај програм Министарства здравља. Истакнуто је, пре свега, да је карцином грлића стопостотно излечив ако се открије на време. Начелник Службе др Милан Мирковић указао је на досадашња искуства Службе за здравствену заштиту жена Дома здравља Ваљево у овој области:

- Наша служба се овим скринингом озбиљно бави већ годинама, још од 2010, када смо то радили као сопствени пројекат, а од 2014. учествујемо у националном скринингу. Србија се не може похвалити поређењем са земљама у окружењу по питању смртности и инциденце обољевања, а такође се не можемо похвалити ни одзивом пацијенткиња. Имамо искуства још од 2010. године, када смо самостално, као служба Дома здравља Ваљево, организовали скрининг за наш град, а тај одзив се није променио боље ни у периоду од 2014-2016. године. То је, отприлике, четвртина од броја упућених позива. Национални скрининг се у многим уређеним државама спроводи већ

неколико деценија, код нас од 2013, тако да сматрамо да ће се озбиљним системским приступом свих служби тај проценат из године у годину повећавати, а инцидентност и проценат обољевања смањити.

Са конференције за новинаре

Начелник Мирковић је напоменуо да је Гинекологија Дома здравља добро опремљена, али да нема довољно лекара тако да су гужве и чекања неминовна. Др Душко Антонић, координатор скрининга рака грлића материце у нашој установи, изнео је податке од 2015. до 2016. године.

- Укупно смо позвали 11.182 жене, од чега се на преглед одазвало 2.696. Пред крај године имали смо друго позивање жена које се нису одазвале, њих 8.476. У овој години позвали смо жене од 1958. до 1966. годишта и од 1974-1981. Дobar налаз ПАП тестова био

је код 2.259 жена, са позитивним налазима са блажим степеном оштећења 315 жена, са интраепителним лезијама нижег интензитета које би могле да доведу до карцинома кроз неко време ако се не би лечиле имали смо 71 жену, што је скоро дупло више него у претходној години. Са предканцерогеном лезијом било је 13 жена, док је у 2015. било 7. У последњих годину дана преко Папаниколау теста нисмо пронашли карцином. У трећој години позивамо жене од 1966-1973. годишта.

Др Ивана Ракић се укључила у скрининг пре шест месеци када се вратила са цитолошке специјализације.

- Раку грлића, чији је узрочник хумани папилома вирус, доприносе честе инфекције, рано ступање у сексуалне односе, честе промене партнера, као и лоша хигијена. Једна дневно жена умире, а четири оболи, превенција је неопходна. Одзив јесте слаб, али ми немамо увид у прегледе у приватним поликлиникама и ординацијама, а дешава се и да предузећа попут Поште и банака прегледе својих запослених обављају у Београду, тако да немамо комплетне податке.

Овом приликом најављено је да ће у Србији бити 15 централизованих лабораторија за читавање резултата скрининга, а да ће Дом здравља Ваљево и Служба гинекологије бити носилац анализе резултата за подручје Шапца, Лознице и Ваљева. Оваква информација довољно говори о рејтингу Службе за здравствену заштиту жена наше установе.

Б.П.

ПРЕВЕНЦИЈА КАРЦИНОМА ГРЛИЋА МАТЕРИЦЕ

Карцином грлића материце други је водећи узрок обољевања (одмах после карцинома дојке) и четврти узрок умирања од рака међу нашом женском популацијом. Србија са преко 1300 новооболелих и приближно 500 умрлих жена годишње спада међу водеће земље по морбидитету и морталитету у Европи (прва је у односу на све републике бивше Југославије). У 97% случајева рак грлића материце је проузрокован неким типовима Хуманог папилома вируса (ХПВ), који се преноси незаштићеним полним односом. Већина заражених ХПВ-ом спонтано оздрави у периоду до 24 месеца, а да често и не зна да је била инфицирана. После уласка у ћелију па до развоја рака може проћи од 8 до 10 година. За то време ћелије заражене вирусом пролазе кроз премалигне промене које се могу на време идентификовати редовним прегледима и једноставним ПАП тестом. С тим циљем Република Србија је 2013. године започела организовани скрининг програм за рано откривање рака грлића материце за жене старости од 25 до 64 године, који се састоји у потпуно безболном узимању ПАП брисева, њиховој даљој обради и микроскопском читању резултата.

У јулу 2014. одељење Гинекологије ДЗ Ваљево се придружило осталим домовима здравља (16) у спровођењу организованог скрининга. Укупан број жена у Ваљеву у циљној групи

25-64 године које ће у периоду од 3 године бити позване на организовани скрининг износи 24.715. У претходне две године позвано је 21.173 жене, а на преглед се одазвало свега 5.082 жене, од којих је 4.301 жена имала налаз без патолошких промена. Код 542 жене су пронађене патолошке промене блажег степена, које се могу излечити у краћем временском периоду. Код 120 жена је дијагностикована сквамозна интраепителна лезија ниског степена (L-SIL), која би у периоду од пар година могла довести до појаве карцинома грлића материце уколико се не би адекватно лечила и те жене су подвргнуте даљој дијагностици и лечењу. У 20 случајева је откривена сквамозна интраепителна лезија високог степена (H-SIL), која представља директну преанцерогену лезију и те жене су послате на оперативно лечење. У истом периоду није дијагностикован ниједан карцином грлића материце.

Да би један организовани скрининг био успешан потребна је излазност већа од 70%, а на основу свега наведеног можемо видети да је излазност Ваљевки на скрининг свега 24%, а на подручју Србије око 45%. Служба гинекологије Дома здравља Ваљево на све начине анимира суграђанке да се одазову скринингу.

Др Душко Антонић,
спец. гинекологије и акушерства
Кординатор скрининга

СКРИНИНГ ЗА РАНО ОТКРИВАЊЕ КАРЦИНОМА ДЕБЕЛОГ ЦРЕВА

Дом здравља Ваљево једна је од установа примарне здравствене заштите које су укључене у Национални скрининг за рано откривање карцинома дебелог црева од 2015. године. Упитању је тзв. ФОВ тест за проверу скривене крви у „столици“. Скрининг важи за грађане старости од 50 до 74 године.

Пацијенти код свог изабраног лекара добијају бочицу која служи за узимање узорка, коју враћају у ординацију, после чега ће у лабораторији Дома здравља бити урађена анализа. Прве године прегледано је око 3.500 људи, а код 27 је налаз био позитиван. Ти пацијенти упућени су на даље дијагностиковање код специјалиста Опште болнице Ваљево. После вишемесечне паузе из објективних разлога, у 2016. тестирано је 2.570 грађана, а у прва два месеца ове године већ 907 људи.

У нашој установи однедавно су уведени скрининзи за кардиоваскуларне болести и депресију, као и скрининг на дијабетес.

СА ДИЈАБЕТЕСОМ СЕ МОЖЕ ЖИВЕТИ

Једна од активности наше установе којом је обележен Светски дан борбе против дијабетеса била је трибина, која је одржана крајем новембра у препуној сали нашег Едукативног центра. О појединим аспектима ове све распрострањеније масовне незаразне болести говорили

овога пута пружили су нам наставници и ученици Медицинске школе.

Сажетим излагањима и презентацијама лекари и сестре Дома здравља предочили су присутнима најбитније аспекте дијабетеса, једног од најчешћих хроничних незаразних

да се са дијабетесом мора и може живети, уз придржавање свих медицинских препорука и праћења специфичности детета. Свој случај изнео је и педесеттворогодишњи Зоран Радојчић, који је у марту ове године открио да има ниво

Тим Саветовалишта за дијабетес и Саветовалишта за исхрану

су лекари Саветовалишта за дијабетес: др Славица Ускоковић, др Наташа Станковић, др Јелена Гајић и др Бојана Стојковић, затим прим. др Јасмина Лукић из Саветовалишта за исхрану, педијатар др Јелена Јовановић, гинеколог-акушер др Душко Антонић и главна патронажна сестра Весна Павловић. Осим података о распрострањености дијабетеса у свету и код нас, теме су биле: Клиничка слика

Препуна сала

и дијагностика дијабетеса, Терапијски приступ дијабетесу и значај физичке активности, Правилна исхрана као превенција болести, Компликације дијабетеса, Diabetes mellitus тип 1, Дијабетес у трудноћи и Рад Саветовалишта за дијабетес Дома здравља Ваљево. Значајну подршку и

обољења, које представља велики јавно-здравствени проблем. Указали су нам на чињеницу да око 36 % особа са типом 2 дијабетеса нема постављену дијагнозу и не зна за своју болест, а да готово трећина пацијената већ има једну или више касних компликација у тренутку откривања дијабетеса, које значајно утичу на квалитет живота оболелих и главни су узрок привремене или трајне неспособности и привремене смрти. У публици је било учитеља, наставника и ђака из више ваљевских школа, што је свакако драгоцено за преношење порука са ове трибине у осетљиву популацију, јер се и дијабетес типа 2 све чешће јавља у школском узрасту, због гојазности и физичке неактивности. Више здравствених и просветних радника укључило се у дискусију, уз закључак да родитељи морају бити отворени и да се болест не сме крити у школи.

Организатори трибине из наше установе потрудили су се и за искуства пацијената, тако да је дирљив утисак на све присутне оставило сведочење десетогодишње Саре Јаневски, одличне ученице четвртог разреда ОШ „Сестре Илић“ и њене мајке Милице. Оне су отворено говориле о животу са дијабетесом типа 1, који има Сара, и како се храбро носе са тим. Милица Јаневски је као велики проблем изнела непостојање дечјег ендокринолога у Ваљеву. Њихова порука је

САВЕТОВАЛИШТЕ ЗА ДИЈАБЕТЕС

После дуже паузе, Саветовалиште за дијабетес у нашој установи отворено је 1. октобра 2015. До сада је отворено преко 200 дијабетичних картона и прегледано преко 400 људи. Радно време је понедељком и средом од 14 до 16 часова. Уз индивидуални здравствено-васпитни рад, у Саветовалишту се спроводе антропометријска мерења, мерење тензије, израчунавање БМИ и контрола гликемије. Пацијенти могу заказати долазак у саветовалиште преко свог изабраног лекара, али могу доћи и директно. Отворено је за све заинтересоване, за оне који желе да провере гликемију, али и да се само информишу о овој болести, као и за родитеље деце оболеле од дијабетеса.

шећера 22, као и висок притисак, холестерол и триглицериде. Уз сталне консултације са др Славицом Ускоковић, координатором нашег Саветовалишта за дијабетес, дисциплиновано поштовање упутстава о терапији, исхрани и свакодневним шетњама, за три месеца спустио је ниво шећера на горњу дозвољену границу, престао да прима инсулин и болест држи под контролом само уз таблете.

Мала Сара са мајком

Може се закључити да је успела намера Дома здравља да заједно са представницима школа и установе, са својим пацијентима и суграђанима, скрене пажњу шире заједнице на велики проблем који појединцима и друштву доноси дијабетес, као све заступљенија болест савременог човека. **Б.П.**

АКЦИЈА ПОВОДОМ СВЕТСКОГ ДАНА БОРБЕ ПРОТИВ ДИЈАБЕТЕСА

Дом здравља Ваљево је средином новембра организовао обележавање Светског дана борбе против дијабетеса. У холу Опште медицине организовано је мерење гликемије и хипертензије, подела здравствених брошура и давање савета пацијентима, уз изјаве медијима и пласирање битних порука широј популацији. Организатори су били Саветовалиште за дијабетес и Служба поливалентне патронаже Дома здравља, уз подршку Медицинске школе, Завода

за јавно здравље и Црвеног крста. Светски дан дијабетеса 2016. обележен је под слоганом „Усмеримо очи ка дијабетесу“, а кампања је била усмерена на промоцију значаја скрининга дијабетеса и његових компликација.

Интересовање пацијената за проверу нивоа шећера и крвног притиска било је велико, као и интересовање медија. Осим најзначајнијих локалних медија и РТС је снимио прилог са координатором Саветовалишта за дијабетес др Славицом Ускоковић, који је емитован у врло гледаном Јутарњем програму.

Обележавању Светског дана борбе против дијабетеса придружио се и дугогодишњи пацијент Љубинко Матијашевић, који је желео да

подели своје искуство са другима и поручи да се са дијабетесом може живети. Љубинко је дијабетичар од 1979. а његова основна порука је да су за живот са дијабетесом најбитнији правилна исхрана и физичка активност, односно шетња, уз подразумевајуће редовно узимање терапије.

По подацима Завода за јавно здравље за 2015. годину у Ваљеву је око 8.000 оболелих, а 2016. године је 200 новооткривених случајева. У Србији је дијабетес пети водећи узрок умирања и пети водећи узрок оптерећења болестима. Према подацима Института „Др Милан Јовановић Батут“, у Србији приближно 710.000 одраслих особа има дијабетес, од чега трећина није свесна своје болести. **Б.П.**

ПЕДИЈАТРИЈСКИ ДАН ПРВИ ПУТ У ВАЉЕВУ

Удружење здравствених радника Колубарског округа и Дом здравља Ваљево одличном организацијом јубиларног петог Педијатријског дана оправдали су поверење да угосте колеге из читаве Србије. Наиме, после Ниша, Ваљево је први град изван Београда у којем је одржан Педијатријски дан, чији је организатор Друштво медицинских сестара, техничара и бабица Србије које делује под окриљем Савеза удружења здравствених радника Србије. Скуп је одржан у препуној сали Едукативног центра Дома здравља, уз континуирану медицинску едукацију-тест под називом „Унапређење квалитета рада у здравственим установама: шта сваки запослени мора да зна“. Предавачи су били прим. др Марија Младеновић из Опште болнице Ваљево и струковна медицинска сестра-специјалиста јавног здравља Славица Филиповић из ДЗ Ваљево.

Председништво

На отварању Педијатријског дана учеснице су поздравили градоначелник Ваљева др Слободан Гвозденовић, главна сестра Дома здравља Гордана Симић, председница Удружења здравствених радника Колубарског округа Милица Ранковић и председнице неколико секција Друштва медицинских сестара, техничара и бабица Србије: Педијатријске секције Валентина Милошевић, Секције бабица Драгана Боројевић и Патронажне секције Славица Филиповић из наше установе. Сви они су поздравили здравствене раднике Ужица, Шапца, Лознице, Београда, Ваљева и осталих градова који су учествовали у едукацији. Присутнима се обратио и Горан Тодић, председник огранка Ужице Коморе медицинских сестара и здравствених техничара Србије. Он је као успехе Коморе истакао да је релиценцирано преко 4.000 здравствених радника и да је призната струковна школа, с тим да ће се применити у здравственим установама када буде усвојен Правилник о здравственој делатности.

Председница Патронажне секције Друштва медицинских сестара, техничара и бабица Србије Славица Филиповић истакла је да је одржавање Педијатријског дана у Ваљеву велико признање и за активан рад Удружења здравствених радника Колубарског округа. „За удружење је значајно истаћи да за шест година откада смо активни чланови Савеза удружења здравствених радника Србије и Друштва медицинских сестара, техничара и бабица Србије, као најбројније чланице Савеза, имамо више чланица које су у самом врху појединих секција

Б.П.

ПРЕВЕНТИВНИ СИСТЕМАТСКИ ПРЕГЛЕДИ ПОСТАЛИ РЕДОВНИ

ПРИМЕР ДОБРЕ ПРАКСЕ

У новембру 2015. године, на иницијативу Службе поливалентне патронаже и главне сестре Весне Павловић, Дом здравља Ваљево започео је нову превентивну акцију – бесплатне превентивне прегледе за запослене у ваљевским колективима. У активност су од почетка укључене и Служба за здравствену заштиту одраслих и Служба за здравствену заштиту жена, однодавно и Служба за стоматолошку здравствену заштиту. Акција се реализује у ординацијама Дома здравља. Патронажа спроводи мерење нивоа шећера у крви, холестерола, триглицерида, телесне масе и висине, израчунавање бодимас индекса, попуњавање превентивне карте, уз коју се, попуњавањем одговарајућих упитника, одскора спроводи скрининг на дијабетес и депресију. Скрининг на карцином дебелог црева, односно подела ФОБ теста, већ је постала пракса превентивних прегледа. Превентивна карта даје информацију о општем здравственом стању, породичној анамнези и ризичним облицима понашања (исхрана, дуван, алкохол...). Следи општи преглед лекара, који укључује и контролу притиска и плућа, а затим ултразвук абдомена. Заинтересоване жене, а већина их искористи ту могућност, имају гинеколошке прегледе у Диспанзеру за жене. По програму се ради и колпоскопски и ултразвучни преглед. За женски део колектива на крају се одржи кратко предавање о самопрегледу дојке. Од децембра саставни део ове акције је и преглед зуба.

Својеврсни систематски прегледи за запослене одржавају се увек суботом. Цео фебруар прегледи су организовани за Предшколску установу „Милица Ножица“, док је крајем јануара у две групе наша установа организовала превентивне прегледе за колектив Основне школе „Милован Глишић“. До сада је ова превентивна акција спроведена и за колективе основних школа „Нада Пурић“ (два пута), „Андре Савчић“, „Сестре Илић“, „Свети Сава“ из Попучака, „Стеван Филиповић“ из Диваца и Музичке школе „Живорад Грбић“ из Ваљева, за службенике Градске управе, за колеге из Стоматолошке службе и чланове Планинарског спортског друштва „Маглеш“. У плану су прегледи за запослене у ОШ

„Владика Николај Велимировић“, ОШ „Свети Сава“ из Попучака (и они су редовни сваке године), као и за колектив школе из Доњих Лесковица. Интересантно је да је у почетку било потребно доста труда да се заједница сензибилише за учешће у превентивним прегледима, а да се сада сами пријављују и да је одзив у оквиру колектива повећан. Ова чињеница довољно говори о успешности акције.

Превентивни прегледи

Акција је значајна по много чему: по свеобухватности прегледа, тестирања и упитника; по чињеници да су многи после дужег времена били код лекара, а неки су тек захваљујући учешћу на превентивним прегледима одредили изабраног лекара (дешавало се да немају ни здравствени картон), и на крају - по узајамно доброј комуникацији и обостраном задовољству након завршене акције. Радници појединих колектива били су одушевљени пријемом и истакли да нису очекивали да ће у једном дану обавити толико значајних прегледа, и општих и специјалистичких. Сви службеници са параметрима или здравственим показатељима који одступају од дозвољених посаветовани су да се обрате свом изабраном лекару и да ураде додатне биохемијске анализе. Ако се утврде озбиљније здравствене промене, или се посумња на њих, Дом здравља повезује прегледане са специјалистима секундарног нивоа ради допунске дијагностике.

IN MEMORIAM

Др Смиљана Жеравчић (1947 – 2017)

У Ваљеву је 11. јануара 2017. год. преминула прим. др Смиљана Жеравчић (рођена Глишић), специјалиста опште медицине у пензији. Основну школу и гимназију завршила је у Ваљеву и била први гимназијски Вуковац.

Медицински факултет и специјализацију опште медицине завршила је у Београду. У Служби опште медицине Дома здравља радила је од 1972. до 2003, а као саветник у филијали

РФЗО у Ваљеву до 2009, када је отишла у пензију. Звање примаријуса стекла је 1999. године, а награду „Лазар Лазаревић“ добила је 1994. Била је вишеструки давалац крви.

За др Смиљу, једног од чувених лекара Службе опште медицине Дома здравља, пацијенти су били светиња. Осим што је била веома стручна, била је увек љубазна и насмејана, успевајући да нађе речи охрабрења за своје пацијенте. Синтагма „ходајући Хипократ“, коју је на комеморацији изрекао др Зоран Јокић, упечатљиво одсликава однос др Жеравчић према својој професији. У браку са судијом Окружног суда у пензији Мирком Жеравчићем има сина Огњена, правника у Основном суду и кћи Тамару, мастера екологије.

Дом здравља Ваљево опростио се од прим. др Смиље Жеравчић на комеморативном скупу одржаном у Едукативном центру, на којем су говорили прим. др Радиша Јокић, др сци мед. Зоран Јокић и др Зоран Живковић.

ЛЕП ПРОГРАМ И ПОРУКЕ О ЗДРАВОЈ ИСХРАНИ

Дом здравља Ваљево био је домаћин централне завршне свечаности за Колубарски округ поводом обележавања Месеца правилне исхране, уз слоган „Здравље на уста улази“. Учеснике и госте у име организатора поздра-

Дечји програм

вили су помоћник директора за квалитет Дома здравља Ваљево др Бранислав Јовановић, председница Одбора за јавно здравље прим. др Јасмина Лукић и директорка Завода за јавно здравље Ваљево др Марија Гавриловић. У

Награђени предшколци и ђаци

лепо осмишљеном програму учествовали су хорић „Срцуленце“, вртићи „Наша радост“ из Ваљева и „Лептирић“ из Лајковца и ученици Медицинске школе. Овом приликом уручене су награде предшколцима и ученицима основних школа за најбоље радове на традиционалном ликовном и литерарном конкурс. Уручено је

седам групних и 14 појединачних награда које су обезбедили Дом здравља, Завод за јавно здравље и Црвени крст Ваљево. Најистакнутији су били предшколци из осечинског и љишког краја, док је специјална награда припала Креативној радионици „Пинокио“ из Ваљева. Код основаца издвојили су се Лајковчани и Љижани, мада је понека награда стигла у сваку општину. Међу Ваљевцима истакли су се вртић „Др Михаило Ступар“, школе „Милован Глишић“ из Ваљева и Ваљевске Каменице, као и основци из Диваца и Бранковине.

У изјави медијима главна сестра Службе поливалентне патронаже Весна Павловић рекла је, између осталог: „Сигурно је да деца имају довољно сазнања о значају правилне исхране као једном од видова здравих стилова живота. Томе свакако доприносе и наше бројне здравствено-васпитне активности у предшколским и школским установама, заједно са колегама из Завода за јавно здравље и Црвеног крста. Најмлађи знају шта је здрава храна, али то не примењују увек. Зато као последицу погрешних навика и неправилне исхране имамо све већи број гојазне деце, међу којима је и доста дијабетичара, а тај број се стално повећава.“

Манифестација је пропраћена изложбом најбољих ликовних радова, изложбом зимнице и лековитог биља Пољопривредне школе са домом ученика Ваљево и дегустацијом традиционалних специјалитета које је припремило Удружење домаћица Ваљевске Каменице у сарадњи са Патронажом Дома здравља.

Б.П.

САРАДЊА СА СВИМ СЕГМЕНТИМА ДРУШТВА

У присуству градоначелника др Слободана Гвозденовића и других представника Града, начелника Колубарског управног округа Горана Миливојевића, представника јавних

предузећа и установа, образовних и културних установа, Војске Србије и Полицијске управе и других гостију, као и запослених из свих служби Дома здравља, на Свете Враче у Едукативном центру свечано је обележена лекарска слава. Изузетан домаћин била је Служба за кућно лечење и негу. Након обреда резања славског колача организован је пригодан ручак и коктел. Начелник Службе за кућно лечење и негу и заменик директора Дома здравља др Виолета Васић у изјави медијима је рекла :

- Дом здравља Ваљево ради на промоцији, очувању и унапређењу здравља грађана, као и превенцији болести. Континуирано радимо на унапређењу квалитета услуга корисницима здравствене заштите, на едукацији здравствених радника, настојимо да обнављамо опрему и набављамо савремена средства за рад. И оно што увек истичемо: промоција и превенција здравља, јер је Дом здравља установа примарне здравствене заштите, практично „капија чувар“ здравља становника. Да би та капија што боље функционисала потребан је мултидисциплинаран приступ, партнерска сарадња, утицај свих сегмената друштва који могу да допринесу очувању и унапређењу здравља наших становника. Управо настојимо да остваримо те добре партнерске односе, одржимо их и унапредимо, што потврђује и велики број гостију данас. Од

2011. функционисамо као самостална здравствена установа и слободно могу да кажемо да смо данас установа које је „стала на своје ноге“, првенствено захваљујући континуираној медицинској едукацији и усавањању наших услуга.

Домаћинство за наредну годину преузела је Служба за здравствену заштиту жена. Свети Врачи се у нашој установи славе од 2012. године, када су све службе заједничким снагама организовале светковину здравствених радника, да би после тога домаћини били: Служба опште медицине, Економско-финансијска служба, Служба хитне помоћи и Служба за кућно лечење и негу.

Knjižare Podgorina - Tima

- školski pribor
- kancelarijski materijal
- kožna galanterija

014/220-303 Vlade Danilovića 1
014/244-114 dr Pantića 73

ЗДРАВА РЕЧ, лист Дома здравља Ваљево, 14000 Ваљево, Железничка 12, тел: 014/315-0038, office@dzvaljevo.rs, www.dzvaljevo.rs. За издавача: др Завен Дер Хазарјан. Уредништво: Бранко Петровић (ПР агенција „Приступ“), прим. др Радиша Јокић, ВСС Гордана Симић. Технички уредник: Мирослав Саватић. Излази периодично. Тираж 500 – БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК. Број 2, март 2017. Штампана: „Подгорина тима“, Ваљево